

ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพร ครั้งที่ 1/2567

วันพฤหัสบดีที่ 6 มิถุนายน 2567 เวลา 09.30 น.

ณ ห้องประชุมกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร
และเกษตรกรรมยั่งยืน และผ่าน Zoom cloud Meeting

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม

คณะกรรมการขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพร ครั้งที่ 2/2566 วันที่ 28 มีนาคม 2566

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

3.1 สรุปการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 1 เมษายน 2567

3.2 รายงานผลการขับเคลื่อนงาน แผนงาน/โครงการ ที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 – 2570 ปีงบประมาณ 2567 ตามเป้าหมายตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

3.3 กรอบแนวทางส่งเสริม ภายใต้มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ. 2565

3.4 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ และคำสั่งคณะอนุวัตุดิบสมุนไพร

3.5 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ

3.6 การจัดนิทรรศการโซน Product งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 21

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

แนวทางการขับเคลื่อน Herbal Champions กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลมาตรฐานสมุนไพร เช่น GAP มาตรฐานสินค้าเกษตร มกอช. ข้อมูลมาตรฐานเข้มข้น กระชายดำ และไพล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

ระเบียบวาระที่ 1

เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะทำงานขับเคลื่อน พัฒนาผลิตผลสมุนไพร ครั้งที่ 2/2566 วันที่ 28 มีนาคม 2566

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

3.1 สรุปการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 1 เมษายน 2567

3.2 รายงานผลการขับเคลื่อนงาน แผนงาน/โครงการ ที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 – 2570 ปีงบประมาณ 2567 ตามเป้าหมายตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

3.3 กรอบแนวทางส่งเสริม ภายใต้มาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต ผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ. 2565

3.4 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ และคำสั่งคณะอนุวัตถุบสมุนไพร

3.5 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ

3.6 การจัดนิทรรศการโซน Product งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 21

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องเพื่อทราบ

3.1 สรุปการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 1 เมษายน 2567

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 1 เมษายน 2567

1. รับทราบประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ตามมาตรา 7 (5) แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 โดยพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 มาตรา 7 (5) กำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ราย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์จำนวน 9 ด้าน

2. รับทราบประกาศคณะกรรมการคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เรื่อง ผลการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา 7 (4) แห่งพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 ด้านเภสัชศาสตร์ ด้านการแพทย์แผนไทย และด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์ โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 มาตรา 7 (4) กำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ราย

3. รับทราบพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 มาตรา 76 และมาตรา 77 กำหนดให้มีการส่งเสริมผู้ประกอบการ และเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมความสามารถของผู้ประกอบการ ให้ผู้ประกอบการแจ้งต่ออธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อขอรับการส่งเสริมต่อไป

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 1 เมษายน 2567 (ต่อ)

4. รับทราบผลการดำเนินงานภายใต้คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร (ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสู่เกษตรกรมูลค่าสูง ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูป ภายใต้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร นอกจากนี้ได้มีการจัดทำแผนที่ความเหมาะสมในการปลูกพืชสมุนไพร สนับสนุนตลาด รวมถึงมีงานวิจัยที่ตอบโจทย์ตั้งแต่การผลิตถึงการแปรรูป ทั้งนี้ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2566 ของคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพรตามยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 7 ตัวชี้วัด

5. รับทราบผลการดำเนินงานภายใต้คณะอนุกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร (ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทานภายใต้การดำเนินงานของยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

6. รับทราบผลการดำเนินงานภายใต้คณะอนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์และการตลาดสมุนไพร (ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร) ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 1 เมษายน 2567 (ต่อ)

7. รับทราบผลการดำเนินงานภายใต้คณะอนุกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร (ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทยฯ : มาตรการที่ 1 และ 2) และการวิจัย Herbal champions โดย คณะอนุกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร มีหน้าที่ขับเคลื่อนให้เกิดกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรและการแพทย์แผนไทยให้มีประสิทธิภาพ

8. รับทราบการกำหนดให้มีโครงสร้างรองรับการพัฒนาสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศ โดยการจัดตั้ง “กองเศรษฐกิจสมุนไพร” เป็นหน่วยขับเคลื่อนและบูรณาการประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศอย่างครบวงจร ทั้งผลิตผลของสมุนไพรการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร

9. รับทราบการขับเคลื่อนการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์ โดยคณะกรรมการผลิตภัณฑ์สมุนไพร ซึ่งคณะกรรมการผลิตภัณฑ์ สมุนไพรมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในการออกประกาศ รวมทั้งการให้คำแนะนำและความเห็นต่อการอนุญาต พักใช้ และเพิกถอนผลิตภัณฑ์สมุนไพร และสถานประกอบการผลิตภัณฑ์สมุนไพร

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 1 เมษายน 2567 (ต่อ)

10. รับทราบผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การวิจัยทางคลินิก และการจัดการข้อมูลการใช้สมุนไพรในคนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา โดย อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบรายงานการศึกษา เรื่อง การวิจัยทางคลินิกและการจัดการข้อมูลการใช้สมุนไพรในคนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

11. รับทราบโครงการศึกษาวิจัยสมุนไพรในความสนใจของสื่อมวลชน ได้แก่

- การศึกษาประสบการณ์ของผู้ป่วยมะเร็งในการใช้น้ำต้มใบมะละกอ
- พืชสมุนไพรกระท่อม

12. รับทราบรายงานการศึกษา เรื่อง “โอกาสทางการค้าสินค้าสมุนไพรไทย กรณีศึกษา : สินค้าไพล” โดย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ (ประธานคณะกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์ฯ) กระทรวงพาณิชย์โดยสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ทำการศึกษาวิเคราะห์โอกาสทางการค้าสินค้าสมุนไพร กรณีศึกษา : สินค้าไพล ซึ่งเป็นสมุนไพรที่มีศักยภาพ ในการผลักดันให้เป็น Herbal Champions

สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2567 วันที่ 1 เมษายน 2567 (ต่อ)

13. งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 3 - 7 กรกฎาคม 2567 ณ อาคาร 11 - 12 และห้องประชุมพีนิทซ์ 1 - 6 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี ภายใต้ธีม “นวดแผนไทย สปาแผนไทย สมุนไพรไปสู่เวทีโลก” โดยสมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ทรงเป็นประธานในพิธีเปิดงานฯ ในวันพุธที่ 3 กรกฎาคม 2567 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป

14. เห็นชอบ (ร่าง) กรอบและแนวทางการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

15. เห็นชอบ (ร่าง) คำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อนภารกิจของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

16. เห็นชอบการพัฒนาต่อยอด Herbal Champions ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

17. เห็นชอบการสรุปการดำเนินงานเมืองสมุนไพรและเมืองที่มีศักยภาพ

18. เห็นชอบให้จังหวัดน่านเข้าร่วมเป็นเมืองสมุนไพร จังหวัดที่ 16

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องเพื่อทราบ

3.2 รายงานผลการขับเคลื่อนงาน แผนงาน/โครงการ ที่สนับสนุน
แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566 – 2570
ปีงบประมาณ 2567 ตามเป้าหมายตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ที่ 1
ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีรายละเอียดของเป้าหมายยุทธศาสตร์ 7 เป้าหมาย พร้อมความก้าวหน้าการดำเนินงาน ดังนี้

ปี 2570 พื้นที่ปลูก
สมุนไพรได้มาตรฐาน
เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า
50,000 ไร่ จาก
ข้อมูลฐาน 43,000
ไร่ (แผน 1)

1

ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรได้มาตรฐาน 93,327 ไร่ พืชสมุนไพร
89 ชนิดพืช

- แปลงได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 77,097 ไร่
- แปลงได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จำนวน 16,230 ไร่

หน่วยงานดำเนินการ : กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานความร่วมมือ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานการปฏิรูปที่ดินฯ,
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570

(ข้อมูลสรุปผล ณ 31 พฤษภาคม 2567)

ตัวชี้วัดที่ 1	หน่วยงานดำเนินการ : กรมส่งเสริมการเกษตร,กรมวิชาการเกษตร หน่วยงานความร่วมมือ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานการปฏิรูปที่ดินฯ, สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรฯ, กรมส่งเสริมสหกรณ์	ข้อมูล (1) กรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูล (2) , (3) กรมวิชาการเกษตร
----------------	--	--

ในปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่ จากข้อมูลฐาน 43,000 ไร่ (แผน 1)

89 ชนิดสมุนไพร (Product Champion 15 ชนิด)	เกษตรกรและพื้นที่ปลูก (1)		เกษตรกรและพื้นที่ได้รับการรับรอง GAP (2)			เกษตรกรและพื้นที่ได้รับการรับรอง เกษตรอินทรีย์ (3)		
	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	แปลง (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	แปลง (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
รวม	475,940	1,023,801	25,148	26,862	77,097	25,614	26,523	16,230
เกษตรกรปลูกสมุนไพรได้มาตรฐานข้อมูล GAP+อินทรีย์			50,762 ราย					
รวมพื้นที่ปลูกที่ได้มาตรฐาน GAP+อินทรีย์			93,327 ไร่					

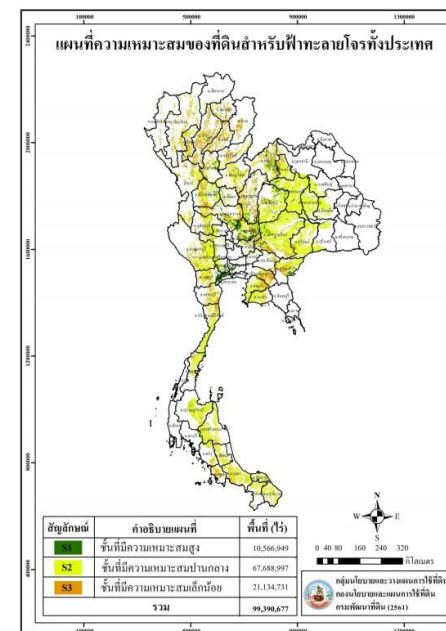
ปี 2560-2567 มีแผนที่ความเหมาะสมของที่ดิน
สำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) รวม
จำนวน 44 ชนิด

โดยในปี 2567 ดำเนินการจัดทำแผนที่ความเหมาะสม
จำนวน 5 ชนิด ได้แก่ **เตย โหระพา กระเพรา**
น้อยหน่า พลู

หน่วยงานดำเนินการ : กรมพัฒนาที่ดิน
หน่วยงานความร่วมมือ : กรมวิชาการเกษตร

2

แผนที่ความ
เหมาะสมของที่ดิน
สำหรับพืชสมุนไพร
เพิ่มขึ้น 30 ชนิดพืช
ปี 2566-2570

จัดทำ Land Suitability ของพืชสมุนไพร จำนวน 24 ชนิด

ปี 2560 (Product champion) จัดทำแผนที่

ปี 2560 (Product champion) จัดทำแผนที่				จำนวน
ขมิ้นชัน (103.9 ไร่)	ไพล (120.4 ไร่)	บัวบก (113 ไร่)	กระชายดำ (103 ไร่)	4

ปี 2561 จัดทำแผนที่

ฟ้าทะลายโจร	กระชายเหลือง	กระวาน	ข่า	พริกไทย	10
ชิง	คำฝอย	ตะไคร้	บุก	ว่านชักมดลูก	

ปี 2562 จัดทำแผนที่

กระเจี๊ยบแดง	เก็กฮวย	ติปลี	บอระเพ็ด	มะแว้งเครือ	10
พญาอ	เพชรสังฆาต	มะระขี้นก	มะลิ	มะแว้งต้น	

ปี 2564 นำข้อมูล 14 ชนิด ขึ้น Agri map

ขมิ้นชัน	ไพล	บัวบก	กระชายดำ	ฟ้าทะลายโจร	กระชายเหลือง	กระวาน	ชิง	คำฝอย	บุก	กระเจี๊ยบแดง	ติปลี	พญาอ	มะแว้งเครือ
----------	-----	-------	----------	-------------	--------------	--------	-----	-------	-----	--------------	-------	------	-------------

ปี 2565 นำข้อมูล 10 ชนิด ขึ้น Agri map

ข่า	ตะไคร้	พริกไทย	ว่านชักมดลูก	เก็กฮวย	บอระเพ็ด	เพชรสังฆาต	มะระขี้นก	มะลิ	มะแว้งต้น
-----	--------	---------	--------------	---------	----------	------------	-----------	------	-----------

จัดทำแผนที่	เจียวกู่หลาน	พริกขี้หนู	ชุมเห็ดเทศ	ย่านาง	กัญชง	กัญชา	9
	มะกรูด	กระท่อม	ว่านหางจระเข้				

รวม

33

แผนฉบับที่ 2

ปี 2566 จัดทำแผนที่

กวาวเครือขาว	มะขามป้อม	หญ้าหวาน	เสาวรส	หม่อน	มะนาว	6
--------------	-----------	----------	--------	-------	-------	---

รวม

39

ปี 2567 จัดทำแผนที่ จำนวน 5 ชนิดพืช ได้แก่ เตย โหระพา กระเพรา

น้อยหน่า พลู

รวม

44

แผนฉบับที่ 1

มีแผนที่ความ

เหมาะสมของที่ดิน

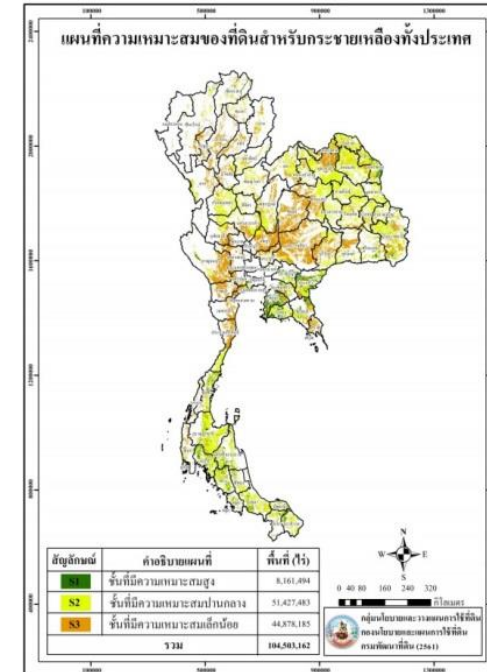
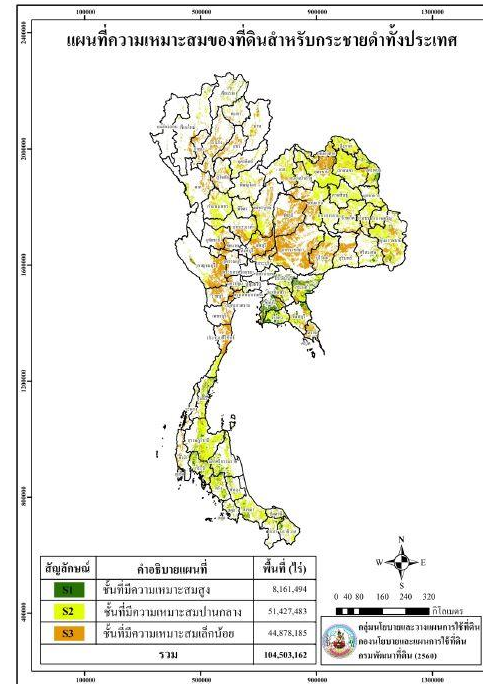
สำหรับปลูกพืช

สมุนไพร (Land

Suitability) อย่าง

น้อย 30 ชนิด

ปี 2560-2565

ความเหมาะสม	ประเภท	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
เหมาะสมสูง		16,367,014	8.12
เหมาะสมปานกลาง		67,586,014	33.54
เหมาะสมเล็กน้อย		20,923,465	10.38
ไม่เหมาะสม		99,668,672	

ข้อมูลพื้นที่: 201,485,168.83 ไร่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจ
ชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูป
สมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพ
ได้มาตรฐานตามความ
ต้องการของตลาด เพิ่มขึ้น
อย่างน้อย 60 แห่ง
(จากเป้าหมายแผนปฏิบัติ
การด้านสมุนไพรแห่งชาติ
ฉบับที่ 1
พ.ศ. 2560 - 2565 (50
กลุ่ม)

3

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน
สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพร
เบื้องต้นที่มีคุณภาพได้
มาตรฐานตามความต้องการ
ของตลาด รวม 62 แห่ง

หน่วยงาน	จำนวน
กรมส่งเสริมการเกษตร	14
กรมวิชาการเกษตร	16
สปก.	27
กรมส่งเสริมสหกรณ์	5
รวม	62

ตัวชี้วัดที่ 3

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 60 แห่ง (จากเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560 - 2565 (50 กลุ่ม) ผลดำเนินการแผนฯ ฉบับที่ 1 (160 กลุ่ม)

แผนงาน/โครงการ		ผลลัพธ์	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด - พัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร (วิสาหกิจชุมชน 12 กลุ่ม/แห่ง แปลงใหญ่ 2 กลุ่ม/แห่ง)		ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร จำนวน <u>14</u> กลุ่ม/แห่ง	กสก.
พื้นที่เมืองสมุนไพร 5 จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 9 จังหวัด		
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ - ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์		ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงาน จำนวน ...27... กลุ่ม	สปก.
พื้นที่เมืองสมุนไพร 3 จังหวัด (7 แห่ง)	จังหวัดอื่น ๆ 12 จังหวัด (20 แห่ง)		
4. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ - การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร		การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร จำนวน ...16... กลุ่ม/แห่ง	กวก.
พื้นที่เมืองสมุนไพร 3 จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 6 จังหวัด		
5. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร - การผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP		การผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP จำนวน ...5.... สหกรณ์	กสส.
พื้นที่เมืองสมุนไพร 1 จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 4 จังหวัด		
รวม		57 กลุ่ม/แห่ง + 5 สหกรณ์ = 62 แห่ง	

วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการ

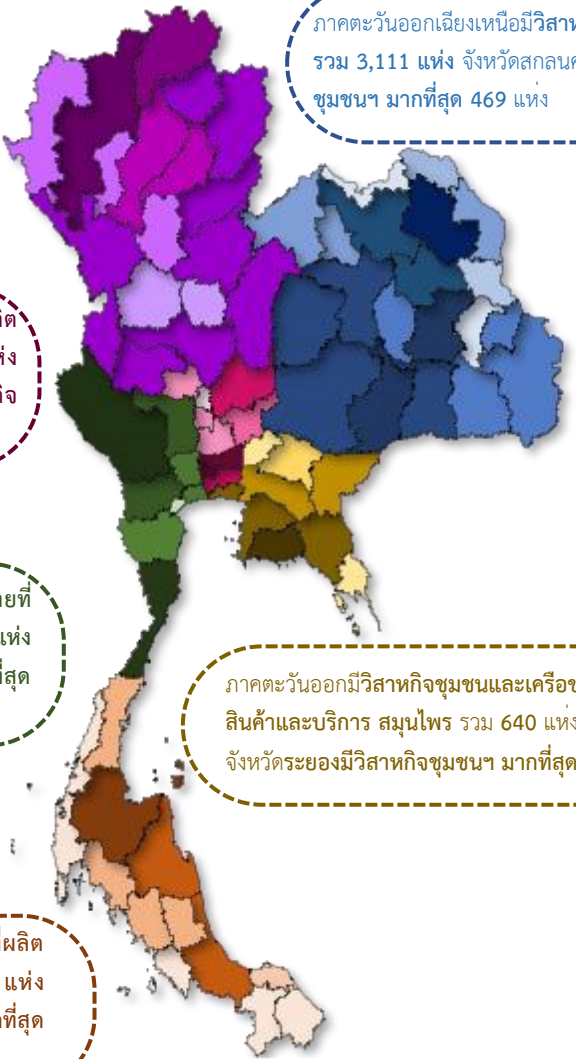
สมุนไพรทั้งหมด 7,295 แห่ง

ภาคเหนือมีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 1,715 แห่ง จังหวัดเชียงรายมีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 259 แห่ง

ภาคกลางมีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 390 แห่ง จังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานีมีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 66 แห่ง

ภาคตะวันตกมีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 593 แห่ง จังหวัดกาญจนบุรีมีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 190 แห่ง

ภาคใต้มีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 846 แห่ง จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด 161 แห่ง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวิสาหกิจชุมชนฯ รวม 3,111 แห่ง จังหวัดสกลนครมีวิสาหกิจชุมชนฯ มากที่สุด 469 แห่ง

ภาคตะวันออกมีวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายที่ผลิตสินค้าและบริการ สมุนไพร รวม 640 แห่ง จังหวัดระยองมีวิสาหกิจชุมชนฯ มากที่สุด 115 แห่ง

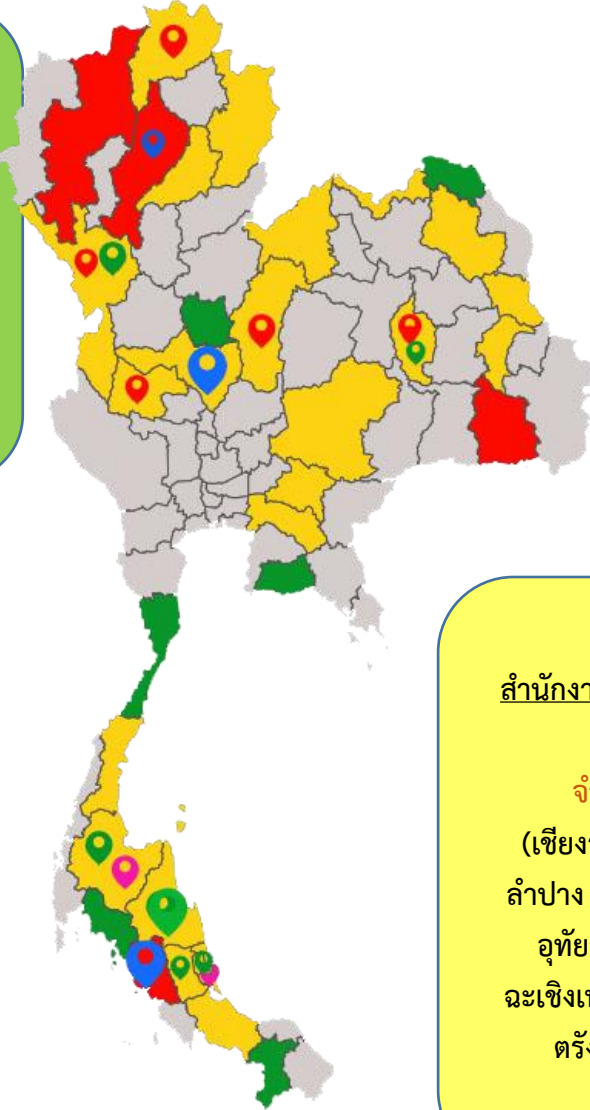
กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ที่มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด รวม 62 แห่ง

กรมส่งเสริมการเกษตร
จำนวน 14 แห่ง (13 จังหวัด ได้แก่ ตาก น่าน ลำปาง ปราจีนบุรี นครนายก อ่างทอง สระแก้ว เลย อุตรธานี ขอนแก่น ระนอง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต)

กรมวิชาการเกษตร
จำนวน 16 แห่ง (มหาสารคาม อุทัยธานี ตรัง เพชรบูรณ์ ตาก เชียงราย ศรีสะเกษ ลำปาง เชียงใหม่)

กรมส่งเสริมสหกรณ์
จำนวน 5 แห่ง (ตรัง ลำปาง นครสวรรค์ พิษณุโลก ปราจีนบุรี)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
จำนวน 27 แห่ง (เชียงราย เชียงใหม่ น่าน ลำปาง พะเยาแพร่ อุตรดิตถ์ อุทัยธานี นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา ราชบุรี เพชรบุรี ตรัง พัทลุง ระนอง)

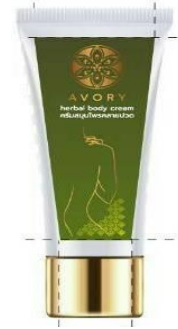
บ้านสมุนไพรแม่ทองคำ จังหวัดตาก

- 1 ผลิตภัณฑ์หลักของกลุ่ม : เครื่องสำอางแปรรูปจากอะโวคาโด ผลิตภัณฑ์รองของกลุ่ม : น้ำสมุนไพร เช่น น้ำคลอโรฟิลล์สด
- 2 วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ว่านเอ็นเหลือง ว่านอื่นๆ ขมิ้น ไพล
- 3 ชื่อตราสินค้า (Brand) ของผลิตภัณฑ์ที่พัฒนา คือ AVORY

ผลิตภัณฑ์ก่อนการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์หลังได้รับการพัฒนา

- พัฒนาน้ำมันนวดสมุนไพรจากน้ำมันให้เป็นครีมแก้ปวด
- ออกแบบฉลากและกล่องให้สวยงาม เพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์มากขึ้น และส่งผลต่อการรักษาคุณภาพและการยืดอายุของสินค้า
- หลอดครีมสีขาวป้องกันเนื้อครีมจากแสง

ตัวอย่างกลุ่มเกษตรกรที่มีการส่งเสริมการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ-แปรรูป

วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรใจทิพย์ อ.พาน จ.เชียงราย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

มีการผลิตสมุนไพร
ครบวงจรเชื่อมโยง
กับห่วงโซ่อุปทาน
(Supply chain)
ในประเทศ อย่าง
น้อย 5 แห่ง

4

มีการผลิต
สมุนไพรครบ
วงจรเชื่อมโยงกับ
ห่วงโซ่อุปทาน
(Supply chain)
ในประเทศ รวม
12 แห่ง

หน่วยงาน	จำนวน	โครงการ/จังหวัด
กรมวิชาการเกษตร	2	ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสมุนไพรตามมาตรฐาน GAP และอินทรีย์ ใน จ.เพชรบุรี 1 แห่ง และจังหวัดศรีสะเกษ 1 แห่ง โดยความร่วมมือระหว่างกรมวิชาการเกษตร, กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ร่วมกับบริษัทโอเอสเอส จำกัด (มหาชน) ปลูกพืชสมุนไพร พ้าทะเลลายโจร ชิง และไพล ในทุ่งกุลาร้องไห้
สปก.	5	ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน มีการผลิตและจำหน่ายสมุนไพรสู่ตลาดชุมชน จ.อุทัยธานี 1 แห่ง จ.หนองคาย 3 แห่ง และ จ.ตาก 1 แห่ง
กรมส่งเสริมสหกรณ์	5	โครงการส่งเสริมสหกรณ์ (ส่งเสริมการผลิตเชื่อมโยงผู้ประกอบการ) - สหกรณ์ และกลุ่มสหกรณ์ มีการผลิตและรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าเกษตรสมุนไพรปลอดภัย 1 สหกรณ์/จังหวัด รวม 5 แห่ง (อุทัยธานี, พิษณุโลก, ปราจีนบุรี, นครสวรรค์ ลำปาง)

ตัวชี้วัด	แผนงาน/โครงการ		ผลลัพธ์	หน่วยงาน รับผิดชอบ
4. มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศ อย่างน้อย 5 แห่ง	1. ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน		จำนวน ...5... กลุ่ม/ แห่ง	สปก.
	พื้นที่เมืองสมุนไพร 1 จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 2 จังหวัด		
	จ.อุทัยธานี 1 กลุ่ม/แห่ง	จ.หนองคาย 3 แห่ง และจังหวัดตาก 1 กลุ่ม/แห่ง		
	มีการผลิตและจำหน่ายสมุนไพรสู่ตลาดชุมชน		จำนวน ...2... กลุ่ม/ แห่ง	กวก.
	2. ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสมุนไพรตามมาตรฐาน GAP และอินทรีย์			
	พื้นที่เมืองสมุนไพร - จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 2 จังหวัด		
	ส่งเสริมการผลิตแลแปรรูปสมุนไพรตามมาตรฐาน GAP และอินทรีย์ ใน จ.เพชรบุรี 1 แห่ง และจังหวัดศรีสะเกษ 1 แห่ง โดยความร่วมมือระหว่างกรมวิชาการเกษตร, กรมส่งเสริมการเกษตร, สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ร่วมกับ บริษัทโอเอสเอส จำกัด (มหาชน) ปลูกพืชสมุนไพร พืชทะเลลายโจร ชิง และไพล ในทุ่งกุลาร้องไห้		จำนวน ...5... สหกรณ์	กสส.
3. โครงการส่งเสริมสหกรณ์ (ส่งเสริมการผลิตเชื่อมโยงผู้ประกอบการ)				
พื้นที่เมืองสมุนไพร 3 จังหวัด	จังหวัดอื่น ๆ 2 จังหวัด	7 กลุ่ม/แห่ง + 5 สหกรณ์ = 12 แห่ง		
สหกรณ์ และกลุ่มสหกรณ์ มีการผลิตและรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าเกษตรสมุนไพรปลอดภัย รวมจำนวน 5 แห่ง (อุทัยธานี, พิษณุโลก, ปราจีนบุรี, นครสวรรค์ ลำปาง)				
รวม				

สหกรณ์การเกษตรสมุนไพรตำบลแม่มอก จำกัด

ข้อมูลทั่วไป

สมาชิก 203 คน
พื้นที่ปลูก 50 ไร่

จุดเด่น

1. เป็นสมุนไพรจากสมาชิก
2. ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์
3. สมาชิกแปลงอินทรีย์ที่หลากหลาย (สมุนไพร ข้าว ผลไม้ ผักสวนครัว)

ธุรกิจของสหกรณ์

ธุรกิจเงินรับฝาก ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย
ธุรกิจให้สินเชื่อ ธุรกิจแปรรูปสมุนไพร

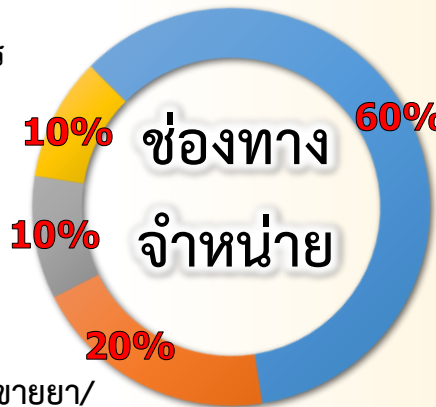
สมุนไพรที่รวบรวม/แปรรูป

- มะระขี้นก
- ขมิ้นชัน
- ฟ้าทะเลลายโจร
- เพชรสังฆาต
- ใบรางจืด
- ไพล
- ตะไคร้
- ใบหนาด
- ลูกมะกรูด
- ใบมะกรูด

สถานที่ทำการ
สหกรณ์

เครือข่าย
สหกรณ์

ร้านขายยา/
ร้านค้า

รางวัล

- วัตถุประสงค์คุณภาพ
- สินค้า OTOP

สินค้าขายดี

แคปซูลฟ้าทะเลลายโจร

ลูกประคบสมุนไพร

แคปซูลขมิ้นชัน

ยาหม่อง/ขี้ผึ้งสมุนไพร

ชาชงรางจืด

สหกรณ์การเกษตร

สมุนไพรตำบลแม่มอก จำกัด

● มาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS)

● พืชสมุนไพรหลักของสหกรณ์ คือ ฟ้าทะลายโจร

1 ข้อมูลทั่วไป

สหกรณ์การเกษตรสมุนไพรตำบลแม่มอก จก.

- สมาชิกผู้ปลูกสมุนไพร จำนวน 203 คน
- พื้นที่ปลูกทั้งหมด 50 ไร่
- ชนิดพืชสมุนไพรที่สหกรณ์รวบรวม

และแปรรูป ได้แก่

- * ฟ้าทะลายโจร
- * มะระขี้นก
- * ขมิ้นชัน
- * ยาขงขิง
- * ยาขงชุมเห็ดเทศ
- * ยาขงรางจืด
- * ขมิ้นไฟล

2 ต้นน้ำ

- สหกรณ์รวบรวมพืชสมุนไพร ฟ้าทะลายโจร พันธุ์พื้นเมืองจากสมาชิก วันละ 100 กิโลกรัม
- สมาชิกสหกรณ์ดำเนินการปลูกพืชสมุนไพรฟ้าทะลายโจร

3 กลางน้ำ

- สหกรณ์รวบรวมและนำไปล้างทำความสะอาด คัดแยกสิ่งเจือปน และหั่นเป็นชิ้น
- นำไปตากในโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ (3 วัน)
- นำมาบรรจุใส่ถุง เก็บรักษาเพื่อเตรียมไปบดและโม่

4 ปลายน้ำ

ช่องทางการจำหน่ายของสหกรณ์ ได้แก่

- * โรงพยาบาลในจังหวัดลำปาง
- * ร้านขายยาในจังหวัดลำปาง
- * ณ ที่ทำการ สกก.สมุนไพรตำบลแม่มอก จก.
- * ซูเปอร์มาร์เก็ต และเครือข่ายสหกรณ์

นโยบายกรมส่งเสริมสหกรณ์

1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิตในสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร
2. สนับสนุนการผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพ สร้างองค์ความรู้ในการผลิตและการลดต้นทุน

ห้องปฏิบัติการที่
ให้บริการตรวจคุณภาพ
วัตถุดิบสมุนไพรผ่านการ
รับรองมาตรฐาน ISO
17025 ในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง

5

กรมวิชาการเกษตร สวพ.3 (ขอนแก่น) พัฒนาวิธีวิเคราะห์สารสำคัญสำหรับการรับรองมาตรฐาน ISO 17025 จำนวน 1 แห่ง โดยในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณ หน่วยงานจึงได้มีการพัฒนาวิธีวิเคราะห์หาสารสำคัญให้บริการสำหรับนักวิจัยในเบื้องต้น เพื่อเตรียมให้บริการเมื่อมีพร้อมในการรับรองมาตรฐาน ISO 17025

หน่วยงานหลัก: กรมวิชาการเกษตร
หน่วยงานความร่วมมือ: กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
และสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร

ระบบฐานข้อมูล พืชสมุนไพร อย่างน้อย 1 ฐาน

6

หน่วยงาน	ข้อมูล
กรมส่งเสริมการเกษตร	ข้อมูลพื้นที่ปลูกสมุนไพรที่กักตุนเปลี่ยนแปลง แปลงใหญ่สมุนไพร ฐานข้อมูลทะเบียน ผู้ปลูกสมุนไพรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และฐานข้อมูลสถานการณ์ปลูกพืชรายเดือน
กรมพัฒนาที่ดิน	Land Suitability
กรมวิชาการเกษตร	ข้อมูลพืชสมุนไพรที่ได้รับการรับรอง GAP, Organic
ส.ป.ก.	ข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรในพื้นที่ ส.ป.ก.
กรมส่งเสริมสหกรณ์	ข้อมูลชื่อสหกรณ์ จำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรวบรวมพืชสมุนไพร จำนวนสมาชิกผู้ปลูกพื้นที่ปลูก และชนิดสมุนไพรที่ปลูก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำลังดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลสมุนไพร โดยจะพัฒนาฐานข้อมูลสมุนไพรให้เป็นฐานข้อมูลที่เป็นเอกภาพ โดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เป้าหมาย

การแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูล
สมุนไพรระหว่างหน่วยงานภายใน

เพื่อผู้บริหาร/
การบริหารจัดการข้อมูลสมุนไพรร

ระบบการทำงานแบบบูรณาการ
ระหว่างหน่วยงาน

แหล่งข้อมูล (Data Source)

- ฐานข้อมูลทะเบียนผู้ปลูกสมุนไพรร พื้นที่ปลูกสมุนไพรร
แปลงใหญ่สมุนไพรร
- ฐานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บ
เกี่ยว
- ฐานข้อมูลการแปรรูปวัตถุดิบพืชสมุนไพรรให้ได้มาตรฐาน
- ฐานข้อมูลพื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูกพืชสมุนไพรรในระบบเกษตรที่
ดีเหมาะสม (GAP)
- ฐานข้อมูลพื้นที่เกษตรกรและผู้ปลูกพืชสมุนไพรรเกษตรอินทรีย์
(Organic farming)
- แผนที่เหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพรร
(Land Suitability) แยก S1 S2 S3 N
- แผนที่เขตการใช้ที่ดินปลูกพืชสมุนไพรร (ขมื่นชัน ไพล)
- ฐานข้อมูล ชื่อเกษตรกร แหล่งปลูกพืชสมุนไพรร ในพื้นที่ สปก.
- ฐานข้อมูลกลุ่มเกษตรกรแปรรูปเบื้องต้น
- ฐานข้อมูลที่ตั้งโรงอบ

การจัดการข้อมูล (Data Catalog & Data Process)

ฐานข้อมูลพืชสมุนไพรรและภูมิปัญญาการใช้
ประโยชน์ของประเทศไทย

ฐานข้อมูลสมุนไพรรของสาธารณสุข

GIS

SUPERVISOR

SURVEY

ผลลัพธ์ (Output)

- ข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูก
- พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน
- พื้นที่ปลูกสมุนไพรรที่ได้มาตรฐาน GAP Organic
- ข้อมูลการผลิตและจำหน่ายพืชสมุนไพรร
- รายงานผลตามเป้าหมายตัวชี้วัด (แผนแม่บท
แห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรรไทย)
- ออกมาตรการ กำหนดนโยบาย
ช่วยเหลือ ส่งเสริม
- วางแผนการปลูก การขาย
- ต่อยอดพัฒนาธุรกิจสมุนไพรร

ตัวชี้วัด

แผนงาน/โครงการ

ผลลัพธ์

หน่วยงาน รับผิดชอบ

6. ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร อย่างน้อย 1 ฐาน (ต่อ)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ (สมุนไพร)
- แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร มีการจัดทำแผนระบบการเชื่อมโยงข้อมูล

ไม่ได้รับงบประมาณ

สป.กษ
กสก./กวก./พต./ส.ป.ก./
กสส./ปศ./สศก./มกอช/สธ

โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว
- กิจกรรมโครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรในป่าชุมชน เตรียมพื้นที่ปลูกสมุนไพร 200 ไร่ ใน 4 จังหวัด
- กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สมุนไพรจากป่าอย่างยั่งยืน ใน 24 กลุ่มแปลง ใน 5 จังหวัด

สนับสนุนข้อมูล

กรมป่าไม้

โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร
- ระบบฐานข้อมูลพืชป่าสมุนไพร 1 ฐานข้อมูล ประกอบด้วยข้อมูลพืชสมุนไพรจำนวน 756 ชนิด 343 ตำรับยา ตามลิงก์ (<https://www.dnp.go.th/botany/herb.html>)
- สำรวจข้อมูลพืชสมุนไพรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 3 แห่ง ในราชบุรี และกาญจนบุรี
- บำรุงรักษาสวนสมุนไพรในสวนพฤกษศาสตร์ 9 แห่ง (สระบุรี, พิษณุโลก, อุตรธานี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว, ตรัง, เชียงใหม่, อุบลราชธานี และราชบุรี)

สนับสนุนข้อมูล

กรมอุทยานแห่งชาติฯ

โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 พื้นที่เป้าหมาย 24 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี/สงขลา/สุราษฎร์ธานี ชลบุรี/ระยอง/ตราด/ฉะเชิงเทรา/สมุทรปราการ/กรุงเทพฯ/สมุทรสาคร/สมุทรสงคราม/เพชรบุรี/ประจวบคีรีขันธ์/ชุมพร/นครศรีธรรมราช/พัทลุง/ปัตตานี/นราธิวาส/ระนอง/พังงา/ภูเก็ต/กระบี่/ตรัง/สตูล

สนับสนุนข้อมูล

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

เกษตรกรหรือสถาบัน
เกษตรกรร้อยละ 5
จากการส่งเสริมการ
ผลิตสามารถเข้าสู่
ระบบตลาดออนไลน์
หรือตลาดรับวัตถุดิบ
สมุนไพรหรือตลาด
สมุนไพรชุมชน

มีการส่งเสริมการผลิต
สามารถเข้าสู่ระบบ
ตลาดออนไลน์หรือ
ตลาดรับวัตถุดิบ
สมุนไพรหรือตลาด
สมุนไพรชุมชน ร้อยละ
.....

แผนงาน/โครงการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
1) กลุ่มเกษตรกร ร้อยละ อยู่ระหว่างดำเนินการ (แผนจำนวน 107 กลุ่ม จำนวนเกษตรกรที่ส่งเสริม 1,070 ราย) เข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์ ในโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์)	สปก.
2) สหกรณ์ร้อยละ 23 (จำนวน 3 สหกรณ์ จาก 13 สหกรณ์) เข้าสู่ระบบร้านค้าออนไลน์ ในโครงการส่งเสริมสหกรณ์ โดยสหกรณ์มีช่องทางการจำหน่ายพืชสมุนไพรแบบออนไลน์ เช่น จำหน่ายทาง เฟสบุ๊ก / Line เพจ ของสหกรณ์	กสส.
3) เกษตรกร ร้อยละ 100 (มีเกษตรกรเข้าร่วม 210 ราย) ในโครงการอบรมการใช้งานระบบตามสอปสินค้าเกษตรบนระบบคลาวด์ (QR Trace on Cloud) และเว็บไซต์สินค้าเกษตรมาตรฐาน-ออนไลน์ (DGT Farm)	มกอช.
4) เกษตรกร ร้อยละ 21.25 (มีเกษตรกรเข้าร่วม 85 ราย จากเป้าหมาย 400 ราย) ในโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพร	กวก.

แผนงานโครงการที่ได้รับงบประมาณในปี 2567 ที่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดและมาตรการตามแผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566 - 2570

1 เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป
- ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น

2 เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี 2565

ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

1) ในปี 2570 พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่

2) แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพรเพิ่มขึ้น 30 พืช

3) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 60 แห่ง

4) มีการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในประเทศอย่างน้อย 5 แห่ง

5) ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO17025 ในปี 2570 ไม่น้อยกว่า 8 แห่ง

6) ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร อย่างน้อย 1 ฐาน

7) เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 5 จากการส่งเสริมการผลิตสามารถเข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์หรือตลาดรับวัตถุดิบสมุนไพรหรือตลาดสมุนไพรชุมชน

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมการจัดการด้านการผลิตวัตถุดิบคุณภาพในห่วงโซ่อุปทาน

มาตรการที่ 2 สนับสนุนการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการสร้างเครือข่าย

มาตรการที่ 3 ยกระดับคุณภาพวัตถุดิบและส่งเสริมการแปรรูปภายหลังการเก็บเกี่ยวอย่างมีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยี

มาตรการที่ 4 ส่งเสริมระบบตลาดกลาง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (E-Market) รวมทั้งเครือข่ายผู้รับซื้อ วัตถุดิบและสมุนไพรแปรรูป

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ แผนงานวิจัยพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยี เพื่อรองรับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพรและแผนงานวิจัยนวัตกรรมการผลิตสารสำคัญในพืชที่มีฤทธิ์ทางเภสัชกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (กวก)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพกิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน และโครงการส่งเสริมและขยายพันธุ์พืชในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.)

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพ (กสภ)

การประเมินผลลัพธ์และความยั่งยืนโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ (สศก.)

โครงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การเพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการพืชสมุนไพรของสถาบันเกษตรกร (กสส.)

โครงการพัฒนาและยกระดับการผลิตพืชสมุนไพรเศรษฐกิจ (มกอบช.)

การจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกพืชสมุนไพร (พต.)

แผนงานการวิจัยและพัฒนาเพื่อลดต้นทุนแรงงานภาคเกษตรและการใช้ประโยชน์จากเปลือกและเศษเหลือของพืชกัญชงเชิงพาณิชย์(ระยะที่ 2)และโครงการความหลากหลายของพืชหายากโดยใช้ข้อมูลปริมาณสารสำคัญในกลุ่มไดเทอปีนอยด์แลคโทนส์ชนิดร่วมกับข้อมูลลำดับเบสทั้งจีโนม (สวก.)

โครงการการทดสอบความชานาญการวิเคราะห์ปริมาณ Andrographolide ในสมุนไพรฟ้าทะลายโจร โดยวิธีมาโทกราฟี ชนิดของเหลวสมรรถนะสูง และโครงการการทดสอบความชานาญการวิเคราะห์ปริมาณ Curcuminoids ในสมุนไพรขมิ้นชัน (วพ.)

โครงการสำรวจและจัดทำข้อมูลพืชสมุนไพร(กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช)

โครงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรจากป่าชายเลนอย่างยั่งยืน (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง)

แผนงานที่ได้รับงบประมาณปี 2567 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งหมด 8 หน่วยงาน และนอกสังกัดกระทรวงเกษตรฯ 3 หน่วยงาน รวม 11 หน่วยงาน รวมงบประมาณ 37.41103 ลบ.

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องเพื่อทราบ

3.3 กรอบแนวทางส่งเสริม ภายใต้มาตรการส่งเสริมการผลิต
สมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตาม
แนวทางเกษตรปลอดภัย พ.ศ. 2565

แนวทาง การส่งเสริม

1. การให้คำแนะนำชนิดของ
สมุนไพรที่ส่งเสริมให้ปลูก
เป็นวัตถุดิบเพื่อเพียงพอับ
ความต้องการของตลาด

(กวก.) (กสก.) (กสส.)
(สปก.) (มม.)

2. การสนับสนุนการวิจัยวิธีการ
ขยายพันธุ์ การเพาะปลูก
และการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม
เพื่อให้วัตถุดิบสมุนไพรที่ได้มี
คุณภาพดี และมีสารสำคัญ
ในปริมาณสูง

(กวก.) (สวก.) (มม.)

3. การสนับสนุนสายพันธุ์พืช
ที่มีคุณภาพ และศักยภาพ
ทางพาณิชย์ เพื่อให้ได้ผลผลิต
ตามความต้องการของตลาด

(กสก.) (กวก.) (สปก.) (มม.)

4. การส่งเสริมการแปรรูป
หลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่
ปลูกอย่างง่ายในระดับชุมชน

(กสก.) (กวก.) (กสส.)
(สปก.) (มม.)

5. การสนับสนุนเกษตรกร และ
ผู้ประกอบการ ในการปรับปรุง
และพัฒนากระบวนการผลิต
แบบดั้งเดิมมาเป็นเทคโนโลยี
สมัยใหม่

(กสก.) (กวก.) (กสส.)
(สปก.) (สวก.) (มม.)

6. การจัดทำฐานข้อมูล
พื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการ
บริการจัดการ และจัดทำแผนที่
ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับ
ปลูกพืชสมุนไพรที่มีศักยภาพสูง
ในเชิงพาณิชย์

(พด.) (กสก.) (กวก.) (กสส.)
(สปก.) (มม.) (สป.กษ.)

7. การส่งเสริมการสร้าง
เครือข่ายอนุรักษ์พันธุ์พืช
สมุนไพร และการปลูกทดแทน
พืชสมุนไพรโดยส่งเสริม
เครือข่ายชุมชน

(กสก.) (กวก.) (สปก.) (มม.)

8. การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและ
นวัตกรรมการเกษตรเพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิต เช่น ข้อมูลความ
เหมาะสมของดิน น้ำต่อการปลูก
สมุนไพร การใช้ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืช
เครื่องจักรกลการเกษตร
การใช้ IoT ในระบบน้ำ โดรนพ่นสาร
ชีวภัณฑ์ เป็นต้น

(กวก.) (กสก.) (กสส.) (สปก.)
(สป.กษ.) (พด.) (มกอช.)
(สวก.) (มม.)

9. จุดเรียนรู้การผลิตสมุนไพร
ที่มีคุณภาพเพื่อให้เกษตรกร
มาศึกษาดูงานแปลงการผลิต
พืชสมุนไพร และการแปรรูป
เบื้องต้นการผลิตสมุนไพร

(กสก.) (กวก.) (กสส.) (สปก.)
(สป.กษ.) (สวก.) (มม.)

10. การขอรับรองการผลิตสินค้า
เกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
Pre-GAP เป็นที่ปรึกษาให้แก่
เกษตรกรที่พัฒนาสินค้าเกษตร
เข้าสู่มาตรฐาน GAP ด้านพืช

(กวก.) (มกอช.) (กสก.) (มม.)

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องเพื่อทราบ

3.4 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ
และคำสั่งคณะกรรมการวัตถุบสมุนไพร

ชุดคำสั่งแต่งตั้งใหม่

คณะอนุกรรมการที่ปรึกษา
คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์
สมุนไพรแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพร

คณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร

คณะอนุกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรม
และผู้ประกอบการสมุนไพร

คณะอนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์
และการตลาดสมุนไพร

อนุกรรมการ 6 ชุด 108 คน

ประธาน

นายพรเทพ ศิริวนารังสรรค์

เลขานุการ:

ประธาน

ปลัดหรือรองปลัดกระทรวง
สาธารณสุข ที่ได้รับมอบหมาย

เลขานุการ:

ประธาน

ปลัดหรือรองปลัดกระทรวง
การอุดมศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

เลขานุการ:

ประธาน

ปลัดหรือรองปลัดกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย

เลขานุการ:

ประธาน

ปลัดหรือรองปลัดกระทรวง
อุตสาหกรรม ที่ได้รับมอบหมาย

เลขานุการ:

ประธาน

ปลัดหรือรองปลัดกระทรวง
พาณิชย์ ที่ได้รับมอบหมาย

เลขานุการ:

คณะอนุกรรมการวัตถุพิษสมุนไพร

ดังต่อไปนี้

ข้อ ๔ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวัตถุพิษสมุนไพร โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ

๔.๑ องค์ประกอบ

๑) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	ประธาน
๒) ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธาน
๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตรและพันธุพืช ในคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสมุนไพร ในคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม ในคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๖) นายวิชัย ไชยมงคล	อนุกรรมการ
๗) นายไฉลิต สุวินิจจิต	อนุกรรมการ
๘) ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๙) ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๑๐) ผู้แทนสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อนุกรรมการ
๑๑) ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๒) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
๑๓) ผู้แทนกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
๑๔) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๕) ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๑๖) ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ และเลขานุการ

๑๗) ผู้อำนวยการกองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๑๘) ผู้แทนกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๒ หน้าที่และอำนาจ

- ๑) ศึกษารวบรวมข้อมูลการปลูก พื้นที่ปลูก และผู้ปลูกพืชสมุนไพร เพื่อพัฒนา และส่งเสริมการปลูกวัตถุพิษสมุนไพรให้ได้คุณภาพมาตรฐานปลอดภัย
- ๒) กำหนดแผนงานและแผนที่นำทาง (Roadmap) การพัฒนาและการบริหารจัดการวัตถุพิษ เชื่อมโยงการตลาดพืชสมุนไพร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ
- ๓) ศึกษาวิจัยและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวัตถุพิษ และส่งเสริมการผลิตสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุพิษในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย และสร้างรายได้แก่เกษตรกร
- ๔) ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรอย่างง่าย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจในระดับชุมชน
- ๕) ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ
- ๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๗) กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสมุนไพร รวมทั้งเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร
- ๘) แต่งตั้งคณะทำงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม
- ๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติมอบหมาย

คณะกรรมการวัตถุบสมุนไพรร

หน้าที่และอำนาจ

- (1) ศึกษารวบรวมข้อมูลการปลูก พื้นที่ปลูก และผู้ปลูกพืชสมุนไพรร เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการปลูกวัตถุบสมุนไพรรให้ได้คุณภาพมาตรฐานปลอดภัย
- (2) กำหนดแผนงานและแผนที่นำทาง (Roadmap) การพัฒนาและการบริหารจัดการ วัตถุบสมุนไพรร เชื่อมโยงการตลาดพืชสมุนไพรร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพรร ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรรแห่งชาติ
- (3) ศึกษาวิจัยและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวัตถุบสมุนไพรร และส่งเสริมการผลิตสมุนไพรรเพื่อใช้เป็นวัตถุบสมุนไพรรในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย และสร้างรายได้แก่เกษตรกร
- (4) ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรรอย่างง่าย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจในระดับชุมชน
- (5) เสนอมาตรการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรรเพื่อใช้เป็นวัตถุบสมุนไพรรในการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรรตามแนวทางเกษตรปลอดภัย ต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรรแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (6) ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรรแห่งชาติ
- (7) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรรแห่งชาติ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพรร พ.ศ. 2562
- (8) กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคที่เกิดจากสมุนไพรร รวมทั้งเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรร
- (9) แต่งตั้งคณะทำงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม
- (10) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรรแห่งชาติมอบหมาย

ระเบียบวาระที่ 3

เรื่องเพื่อทราบ

3.5 แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนพัฒนาผลิตผลสมุนไพรที่มีศักยภาพ

๑. คณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร

องค์ประกอบ

๑) รองศาสตราจารย์รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ที่ปรึกษา
๒) ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร
และเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๓) ผู้แทนกรมปศุสัตว์	คณะทำงาน
๔) ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	คณะทำงาน
๕) ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	คณะทำงาน
๖) ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๑๕) ผู้แทนกรมป่าไม้	คณะทำงาน

๑๖) ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะทำงาน
๑๗) ผู้แทนองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๘) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
(องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๙) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	คณะทำงาน
๒๐) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๒๑) หัวหน้ากลุ่มพัฒนานวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

- ศึกษารวบรวมข้อมูลการปลูก พื้นที่ปลูก และผู้ปลูกพืชสมุนไพร เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการปลูกวัตถุดิบสมุนไพรให้ได้คุณภาพมาตรฐานปลอดภัย
- จัดทำแผนงานและแผนที่นำทาง (Road map) การพัฒนาและการบริหารจัดการวัตถุดิบเชื่อมโยงการตลาดพืชสมุนไพร ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- ประสานและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานผลต่อคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร
- ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ
- ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะทำงานจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร

องค์ประกอบ

๑) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๒) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมปศุสัตว์ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๓) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๔) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๕) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๖) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๗) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๘) ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน

๑๑) ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๒) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๓) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมป่าไม้ หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๔) ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือผู้แทน	คณะทำงาน
๑๕) ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ
(องค์การมหาชน)	คณะทำงาน
๑๖) หัวหน้ากลุ่มพัฒนานวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการร่วม
๑๗) หัวหน้ากลุ่มบริหารข้อมูลการเกษตร
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะทำงาน
และเลขานุการร่วม

หน้าที่และอำนาจ

- วางแผน วิเคราะห์ ออกแบบ การจัดทำระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพร
- จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพร ทดสอบการใช้งาน และบำรุงรักษาระบบให้มีประสิทธิภาพการใช้งาน
- ประสานและบูรณาการข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนข้อมูลพืชสมุนไพร
- ติดตาม รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ
- ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร
- ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ตั้ง ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายทองเปลว กองจันทร์)
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานคณะกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร

จากการประชุมคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2567 มีมติให้เพิ่มผู้แทนกรมหม่อนไหมในคณะทำงานทั้ง 2 คณะ

- ฝ่ายเลขาฯ อยู่ระหว่างเสนอเพิ่มเติมผู้แทนกรมหม่อนไหม ในคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรและคณะทำงานจัดทำฐานข้อมูลพืชสมุนไพร
- ฝ่ายเลขาฯ อยู่ระหว่างเพิ่มเติมผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ระเบียบวาระที่ 3

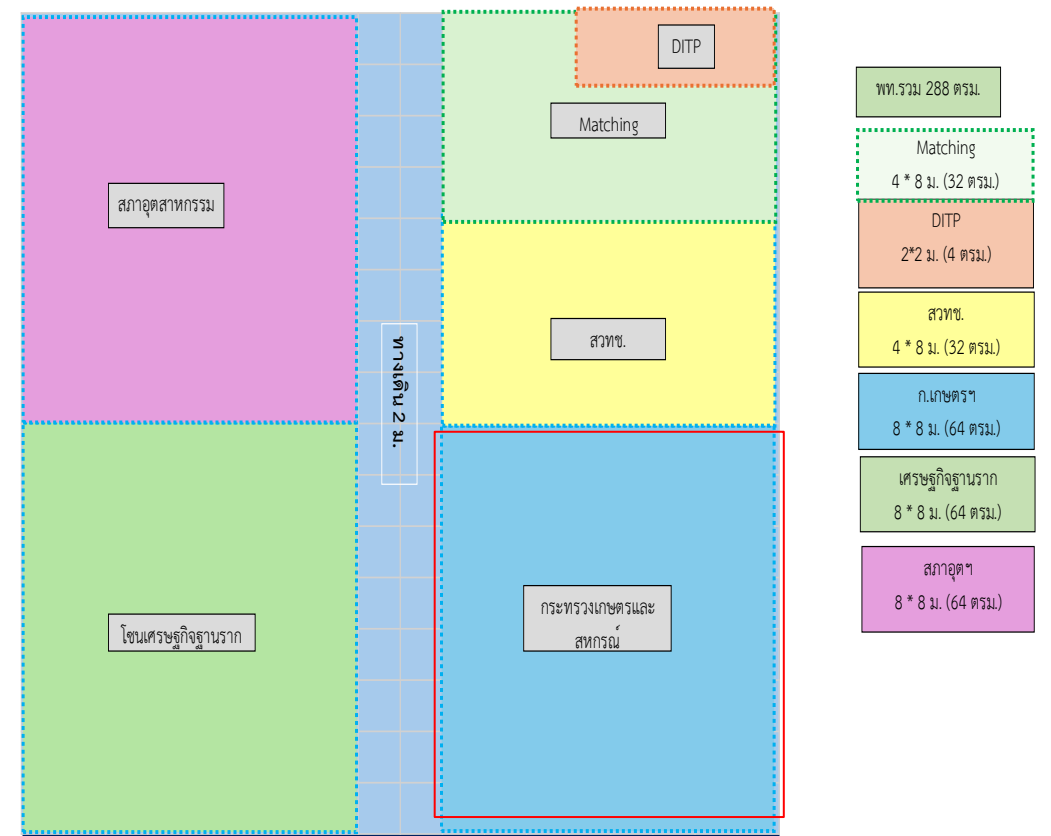
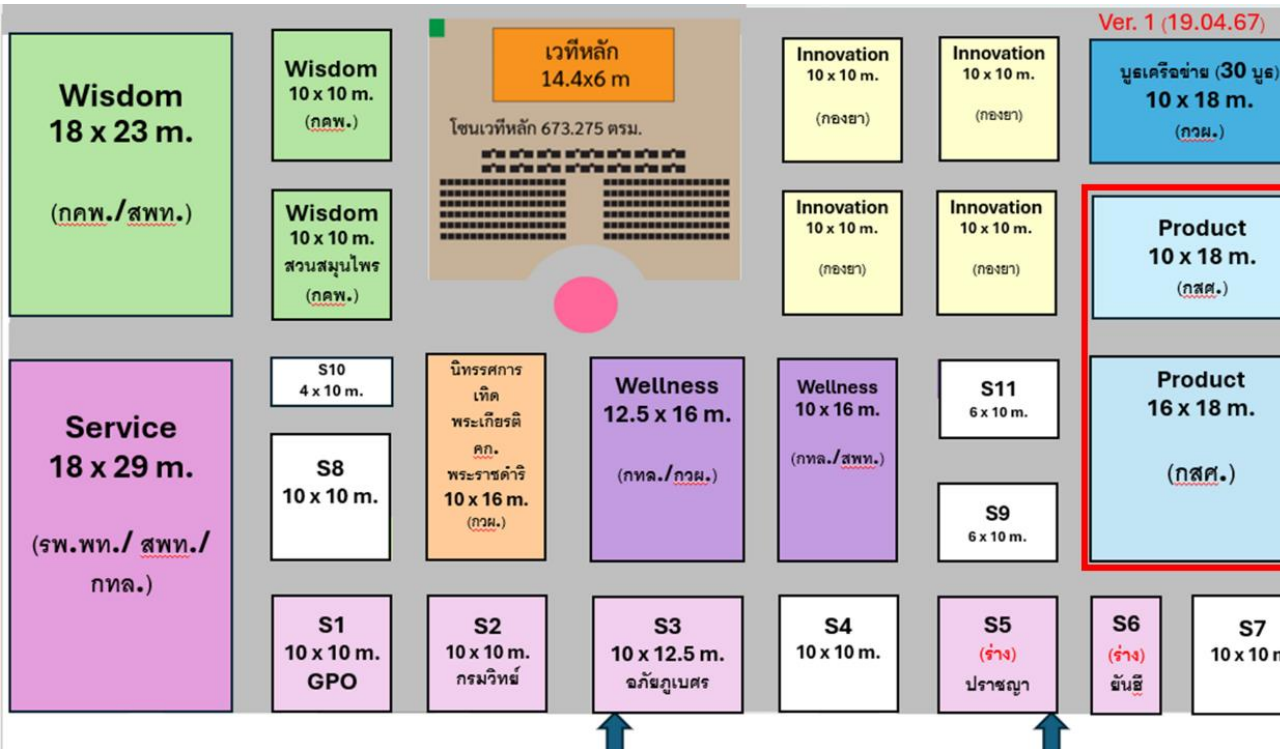
เรื่องเพื่อทราบ

3.6 การจัดนิทรรศการโซน Product งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 21
ระหว่างวันที่ 3 - 7 กรกฎาคม 2567 ณ อาคาร 11 - 12 และห้องประชุมพีนิทซ์ 1 -6
ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

- กำหนดจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และการประชุมวิชาการประจำปีการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 3 - 7 กรกฎาคม 2567 ณ อาคาร 11 - 12 และห้องประชุมพีนิทซ์ 1 - 6 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี
- Floor plan มหกรรมสมุนไพรฯ ครั้งที่ 21 พื้นที่นิทรรศการ 7,000 ตรม. (Ver ปรับ 19.04.2567) ดังแสดงในรูปที่ 1 โดยโซน Product มี 2 พื้นที่ คือ พื้นที่ที่ 1 ขนาด 16X18 เมตร แสดงส่วนของต้นน้ำ - กลางน้ำ และพื้นที่ที่ 2 ขนาด 10X18 เมตร แสดงส่วนของปลายน้ำ
รูปที่ 1 Floor plan มหกรรมสมุนไพรฯ ครั้งที่ 21

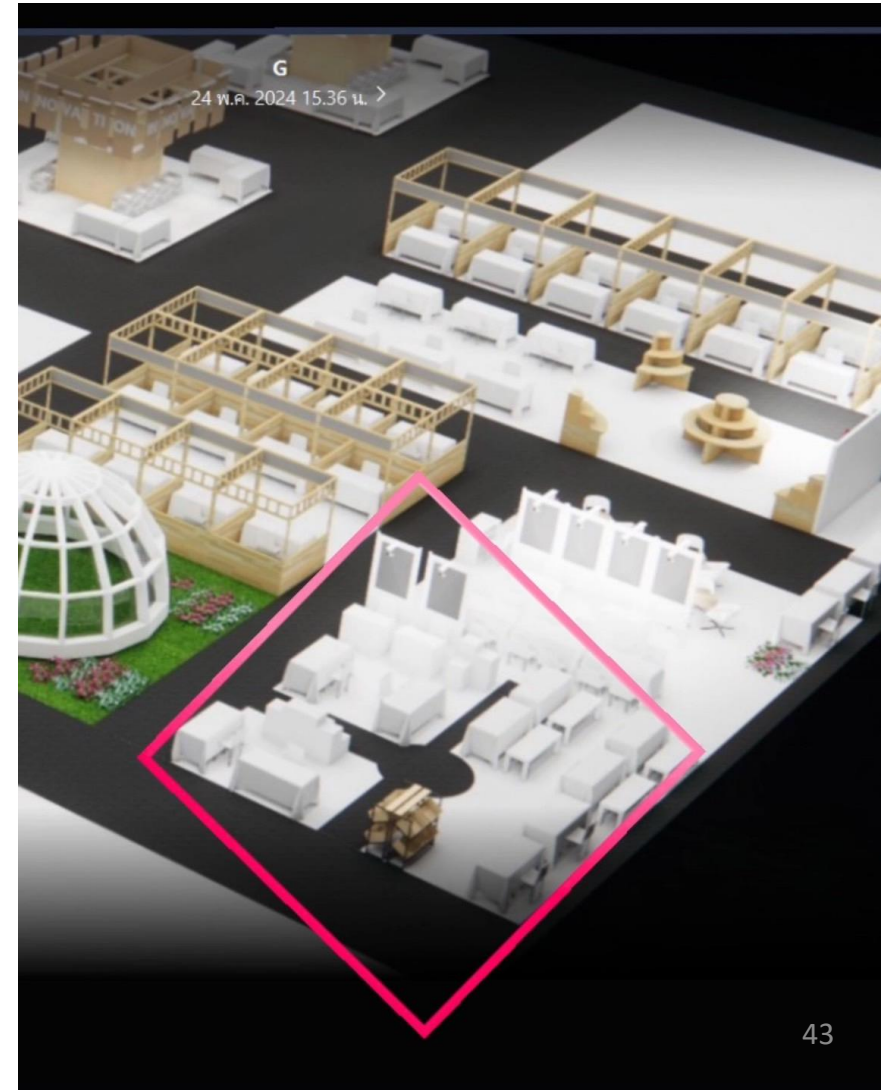
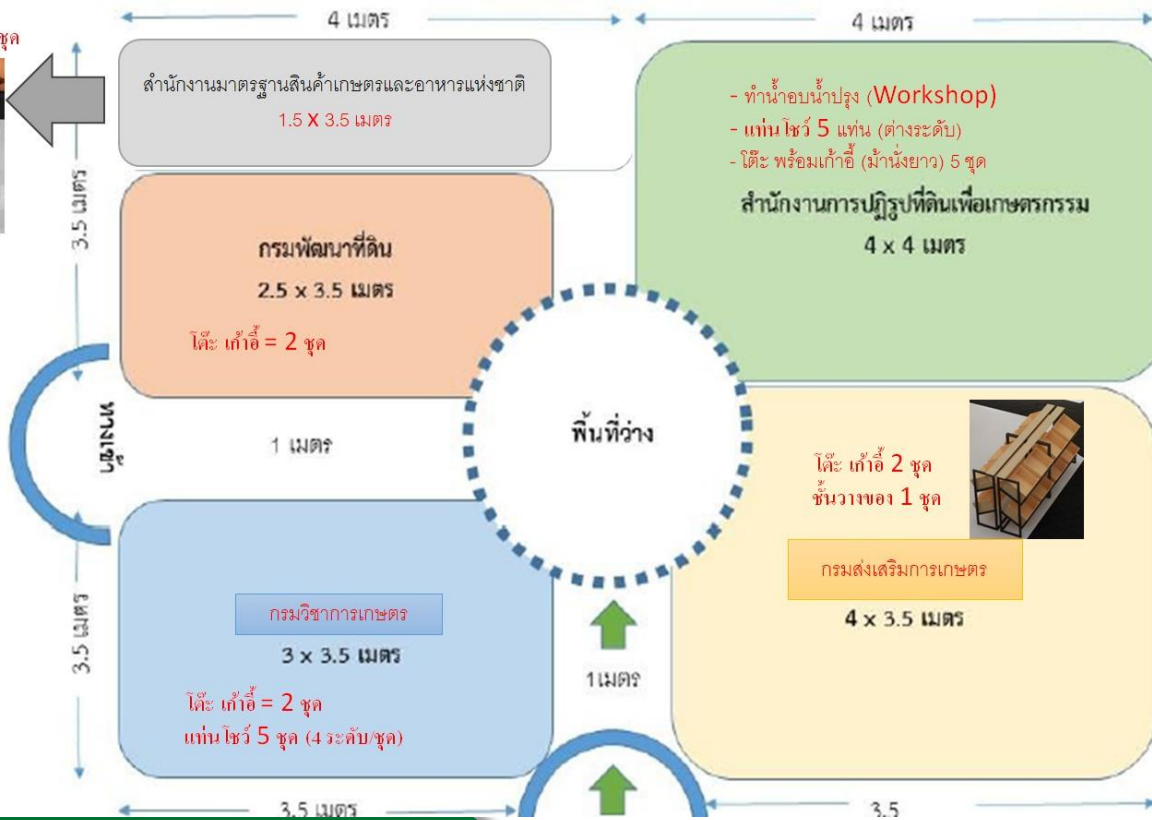

1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- กิจกรรมที่ 1 สมุนไพรพันธุ์ดี ผลิตภัณฑ์มาตรฐาน ยกระดับสู่ อาหารและยา ในระดับสากล โดย **กรมวิชาการเกษตร**
- กิจกรรมที่ 2 Model ต้นแบบผู้ปลูกสมุนไพรแปลงใหญ่ครบวงจร โดย **กรมส่งเสริมการเกษตร**
- กิจกรรมที่ 3 การสาธิตการทำน้ำอบน้ำปรุงจากพืชสมุนไพร โดย **สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม**
- กิจกรรมที่ 4 การตรวจวิเคราะห์ดินด้วยชุดตรวจวิเคราะห์ดิน และแผนที่ความเหมาะสมฯ AgriMap โดย **กรมพัฒนาที่ดิน**
- กิจกรรมที่ 5 มาตรฐานการผลิตสมุนไพร โดย **สำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ**

- บอร์ด 2 ชุด พร้อม โต๊ะเก้าอี้ 2 ชุด (คานของสภาชุด)
- เก้าอี้ 3 เก้าอี้

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

แนวทางการขับเคลื่อน Herbal Champions กิจกรรมการรวบรวมข้อมูลมาตรฐานสมุนไพร เช่น GAP มาตรฐานสินค้าเกษตร มกอช. ข้อมูลมาตรฐานเข้มข้น กระจายดำ และไหล ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

แนวทางการขับเคลื่อนสมุนไพร Herbal Champions

Experiences

❖ แนวทาง

- ส่งเสริมให้นำสมุนไพรเป้าหมายเป็นส่วนผสมของอาหารและเครื่องดื่ม
- ส่งเสริมวัตถุดิบสมุนไพรสดปลอดภัยสำหรับใช้ในการประกอบอาหารและเครื่องดื่ม
- มีการประชาสัมพันธ์สื่อสารให้เกิดการรับรู้ และสร้างประสบการณ์กับกลุ่มเป้าหมายทั้งในและต่างประเทศ
- ผลักดันอาหารและเครื่องดื่มสมุนไพรเป้าหมายผ่านตราสัญลักษณ์ที่ได้รับการยอมรับ เช่น Thai SELECT, Premium Herbal Product

อนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง

- อนุกรรมการวัตถุดิบฯ
- อนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์ฯ
- อนุกรรมการยุทธศาสตร์ฯ

R&D Investment

❖ แนวทาง

- รวบรวมข้อมูลงานวิจัยและจัดทำเป็นฐานข้อมูลงานวิจัยเฉพาะของสมุนไพรเป้าหมาย
- วิเคราะห์รายละเอียดข้อมูลงานวิจัยสมุนไพรตามห่วงโซ่การพัฒนา เพื่อประเมินโอกาสและช่องว่างในการพัฒนาต่อยอด
- จัดลำดับความสำคัญผลงานวิจัยและเลือกผลงานวิจัยที่มีความสำคัญไปใช้ประโยชน์
- ดำเนินการขับเคลื่อนการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรมจากสมุนไพร
- จัดทำข้อเสนอประเด็น/โจทย์งานวิจัยที่ยังต้องการการพัฒนาตามพื้นฐานองค์ความรู้เดิมและทิศทางการตลาด เป็นแผนระยะสั้นและระยะยาว
- ประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัย เพื่อให้เกิดการรับรู้

อนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง

- อนุกรรมการวิจัยฯ
- อนุกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรม

Positive Communication

❖ แนวทาง

- วิเคราะห์ความต้องการและทิศทางการตลาด ร่วมกับภาคเอกชน สร้างตลาดด้วยหลัก Demand-pull
- จัดทำสรรพคุณเชิงบวก ประโยชน์และการใช้ประโยชน์ที่ถูกต้องและเหมาะสม พร้อมแผนการสื่อสาร (หลากหลายรูปแบบ) เพื่อสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
- วิเคราะห์ความต้องการและทิศทางการตลาด ร่วมกับภาคเอกชน สร้างตลาดด้วยหลัก Supply-push

อนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง

- อนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์ฯ
- อนุกรรมการยุทธศาสตร์ฯ

Consumer choices

❖ แนวทาง

- วิเคราะห์กรอบการใช้ประโยชน์สมุนไพรทั้ง 2 รายการตั้งแต่วิถีปฏิบัติจนถึงผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ อาทิ สมุนไพรสด สมุนไพรผง สารสกัด ยาสมุนไพร เครื่องสำอาง อาหารเสริม เครื่องดื่ม ฯลฯ
- ส่งเสริมให้มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีร้านค้าที่มีการจำหน่ายสมุนไพรเป้าหมายโดยเฉพาะ
- ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย และเหมาะสมกับทุกกลุ่มคน
- วิเคราะห์ข้อจำกัดการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์และการบอกรับสรรพคุณที่ถูกต้องตามกฎหมาย

อนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง

- อนุกรรมการยุทธศาสตร์
- อนุกรรมการส่งเสริมภาพลักษณ์ฯ
- อนุกรรมการวิจัยฯ

ขมิ้นชัน

กระชายดำ

*ทุกกระทรวงรายงานข้อมูลโครงการที่มีการขับเคลื่อนสมุนไพร Herbal Champions

- ในที่ประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ มอบหมายให้จัดทำข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการขับเคลื่อนสมุนไพรแบบ 360 องศา ในส่วนของคณะอนุกรรมการวัตถุดิบสมุนไพร โดยกระทรวงเกษตรฯ รับผิดชอบ มอบหมาย ดังนี้
 - รวบรวมข้อมูลมาตรฐานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับขมิ้นชัน กระจ่างดำ และไพล ทั้งไทย และต่างประเทศ
 - ให้นำเสนอผลการจัดทำข้อมูลในการประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติครั้งต่อไป ในวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 ต่อไป

	กระชายดำ	ขมิ้นชัน	ไพล
มาตรฐานสินค้าเกษตร	มกษ. 3502 เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชสมุนไพร		
	มกษ. 9001 เรื่อง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร		
	มกษ. 9000 เรื่อง เกษตรอินทรีย์ : การผลิต การแปรรูป การแสดงฉลาก และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์อินทรีย์		
	มกษ. 3005 เล่ม 1 เรื่อง พืชสมุนไพรแห่ง เล่ม 1 : หัว เหง้า และราก		
		มกษ. 3003 เรื่อง ขมิ้นชัน	
		มกษ. xxxx เรื่อง ขมิ้นชันแห้ง (อยู่ระหว่างดำเนินการ)	
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	มอก. 3013 เรื่อง สารสกัดกระชายดำ	มอก. 890 เรื่อง ขมิ้นชันแห้ง	
		มอก. 2926 เรื่อง สารสกัดขมิ้นชันผงที่มีสารเคอร์คูมินอยด์รวม ไม่น้อยกว่า 80% โดยมวล	
มาตรฐานอาเซียน		ASEAN Stan 32:2013 ASEAN Standard for Turmeric	
มาตรฐาน Codex		CXS xxx Draft Standard for Spices for Dried or Dehydrated Roots, Rhizomes and Bulbs - Turmeric	

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ขอความเห็นชอบมอบหมายให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร รวบรวมข้อมูลมาตรฐานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับขมิ้นชัน กระจายดำ และไพล ทั้งไทย และต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลนำเสนอ ที่ประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2567 ในวันที่ 16 กรกฎาคม 2567 ต่อไป

ระเบียบวาระที่ 5

เรื่องอื่น ๆ

[Website](https://www.moac.go.th) การขับเคลื่อนงานสมุนไพรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ([moac.go.th](https://www.moac.go.th))

<https://www.moac.go.th/herbs-home>

